

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут архітектури, будівництва та землеустрою
Кафедра архітектури будівель та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИТИКА СУЧАСНИХ ТЕОРІЙ АРХІТЕКТУРИ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 191 АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ
(шифр і назва спеціальності)

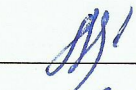
Полтава
2024 рік

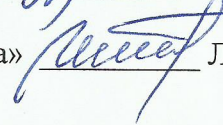
Handwritten signature

Робоча програма «Критика сучасних теорій архітектури» для студентів спеціальності 191 Архітектура та містобудування, другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітніх програм «Архітектура будівель і споруд», «Дизайн архітектурного середовища», 2024 року.

Розробник: Дмитренко А.Ю., доцент кафедри архітектури будівель та дизайну, кандидат технічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньої програми «Архітектура будівель і споруд» О.П. Тишкевич

Гарант освітньої програми «Дизайн архітектурного середовища» Л.С. Шевченко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури будівель та дизайну

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри архітектури будівель та дизайну (В.А. Ніколаєнко)

«27» 08 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 (В.А. Кириченко)

«29» 08 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>19 Архітектура та будівництво</u>	обов’язкова
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність <u>191</u> <u>Архітектура та містобудування</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
		Семестр
		1-й
Індивідуальне завдання – немає	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	Лекції
		28 год.
		Практичні, семінарські
		4 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		58 год.
		Індивідуальна робота:
		0 год.
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/58

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Критика сучасних теорій архітектури» відноситься до обов'язкових компонентів освітньо-професійних програм підготовки магістра «Архітектура будівель і споруд», «Дизайн архітектурного середовища» і має на меті надання студентам знань про актуальні проблеми розвитку сучасної теорії і методології архітектурного проектування.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування наступних компетентностей: інтегральної – ІК (здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування); загальних – ЗК01 (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, ЗК02 (здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово), ЗК05 (прагнення до збереження навколишнього середовища), ЗК06 (здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), ЗК07 (знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності); спеціальних (фахових) – СК01 (здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах), СК02 (здатність розв'язувати проблеми архітектури та містобудування у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності), СК03 (здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог), СК04 (здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії), СК06 (здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування), СК09 (здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів), СК10 (здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування), СК11 (здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування).

3. Передумови для вивчення дисципліни

Попередньо опановані навчальні дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікувані програмні результати навчання, на формування яких спрямована навчальна дисципліна, такі: РН01 (мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень); РН04 (розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності); РН09 (застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проведенні наукових архітектурно-містобудівних досліджень та прийнятті комплексних архітектурно-містобудівних рішень); РН11 (приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики); РН15 (аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування).

Результати навчання мають бути достатніми для застосування сучасних теорій архітектури при формуванні архітектурно-містобудівного середовища, в т.ч. проектуванні містобудівних об'єктів, будівель, споруд та їх комплексів, об'єктів архітектурного середовища, а також при проведенні наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування. Результати навчання також повинні бути достатніми для того, щоб після завершення навчання на другому

(магістерському) рівні за бажанням продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень

			подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен та стандартизовані тести.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СУЧАСНІ АРХІТЕКТУРНІ ТЕОРІЇ.

Тема 1. Постмодернізм та пізній модернізм. Концепція «порядку» Роберта Вентурі. Паростки «постмодернізму» на руїнах «нової архітектури». Критика «нового руху» Ч. Дженксом у книзі «Мова архітектури постмодернізму». Програмні засади постмодернізму. Формоутворюючі принципи постмодернізму. Визначення пізнього модернізму.

Тема 2. Бруталізм та неорационалізм. Поява бруталізму. Бруталізм у Великій Британії. Бруталізм у США та Канаді. Вплив бруталізму на європейську архітектуру. Концепція не-

ораціоналізму. Італійський рух La Tendenza. Тичинська школа у Швейцарії. Неораціоналізм в Іспанії та Німеччині.

Тема 3. Неоісторизм, пряме відтворення та неовернакуляр. Концепція неоісторизму. Неоісторизм у США та Європі. Прояви неоісторизму на пострадянському просторі. Неоісторизм в Японії. Пряме відтворення у країнах Європи та США. Регіональні школи неовернакуляру. Неовернакуляр у країнах Європи та США. Адгук-урбанізм. Партисипаційне проектування та контестація. Контекстуалізм та концепція «міста в місті». «Критична реконструкція» та новий урбанізм.

Тема 4. Неоекспресіонізм. Неоекспресіонізм у 1960-х та 1970-х рр. Неоекспресіонізм у 1980-х та на початку XXI століття.

Тема 5. Структуралізм, метаболізм та постметаболізм. Формування руху структуралістів. Структуралізм в Нідерландах та поза їх межами. Основні принципи метаболізму. Метаболізм 1960-х – 1970-х рр. Постметаболізм починаючи з 1980-х і до початку XXI століття.

Семінарське заняття № 1.

Тема 6. Неомодернізм та мінімалізм. Неомодернізм у США та країнах Європи. Мінімалізм у країнах Європи та Америки. Мінімалізм в Японії.

Тема 7. Хай-тек, слік-тек, органі-тек та органічна архітектура. Ранній та зрілий хай-тек. Слік-тек як різновид хай-теку, його розвиток у США та Канаді, а також в Європі. Органі-тек. Органічна архітектура в США та країнах Європи.

Тема 8. Екологічна архітектура. Формування принципів екологічної архітектури. Екологічне містобудування. Екологічні будівлі.

Тема 9. Деконструктивізм. Формування ідеології деконструктивізму. Розвиток деконструктивізму в США та країнах Європи.

Тема 10. Дигітальна архітектура. Формування парадигми дигітальної архітектури. параметричне проектування. Фрактальна архітектура. Блоб-архітектура. Гіперповерхня. Лендформна архітектура. Інтерактивна архітектура.

Тема 11. Мегаструктури. Мегаструктури в США, країнах Європи та в азійсько-тихоокеанському регіоні.

Семінарське заняття № 2.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Сучасні архітектурні теорії						
Тема 1. Постмодернізм та пізній модернізм.	6	2				4
Тема 2. Бруталізм та неораціоналізм.	6	2				4
Тема 3. Неоісторизм, пряме відтворення та неовернакуляр.	14	4				10
Тема 4. Неоекспресіонізм.	6	2				4
Тема 5. Структуралізм, метаболізм та постметаболізм.	14	4	2			8
Тема 6. Неомодернізм та мінімалізм.	6	2				4
Тема 7. Хай-тек, слік-тек, органі-тек та органічна архітектура	12	4				8
Тема 8. Екологічна архітектура.	6	2				4
Тема 9. Деконструктивізм.	6	2				4
Тема 10. Дигітальна архітектура	6	2				4
Тема 11. Мегаструктури.	8	2	2			4
Разом за змістовим модулем 1	90	28	4			58
Усього годин	90	28	4			58

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1.	Вплив суспільно-політичних процесів XX ст. на філософію мистецтва та на розвиток архітектури. 1. Філософія і архітектура постмодерну. 2. Неоісторизм як різновид традиціоналізму. 3. Пізній модернізм як наслідок критики з позицій постмодернізму та традиціоналізму.	2
2.	Напрямки розвитку архітектури в XXI ст. як відповідь на виклики часу. 1. Екологічна архітектура як засіб забезпечення стійкого розвитку. 2. Нові технічні засоби в проектуванні і їх роль у розвитку нових напрямків (наприкладі дигітальної архітектури). 3. Мегаструктури як приклад системного підходу в архітектурі.	2
	Разом	4

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Практичні заняття не передбачені	

І

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1	Філософське підґрунтя постмодернізму.	2
2	Два типи колажів. Особливості застосування колажу другого типу в архітектурі.	2
3	Творчість Пітера та Елісон Сміт.	2
4	Творчість Альдо Россі.	2
5	Постмодерністський класицизм 1980-х рр. як різновид неоісторизму.	2
6	Приклади неоісторизму в сучасній архітектурі України.	2
7	Радикальний традиціоналізм та ревайвалізм.	2
8	Концепція «руху до споживача» в адгук-урбанізмі.	2
9	«Критична реконструкція» на прикладі Берлінського містобудівного експерименту.	2
10	Йорн Утзон як представник неоекспресіонізму.	2
11	Органічний експресіонізм. Творчість Філіппа Старка.	2
12	Вплив творчості Луїса Кана на структуралістів.	2
13	Творчість Кішо Курокави.	2
14	Методологічні основи структуралізму і походження самого терміну.	2
15	Роль групи <i>Team Ten</i> у розвитку структуралізму.	2
16	Роль «Нью-Йоркської п'ятірки» у розвитку неомодернізму в США.	2
17	Творчість групи <i>Herzog&de Meuron</i> .	2
18	Творчість Нормана Фостера.	2
19	Творчість Джона Портмена як видатного представника слік-теку.	2
20	Приклади слік-теку в сучасній архітектурі України.	2
21	Творчість Роберта Харві Ошаца як представника сучасної органічної архітектури в США.	2
22	Концепція «стійкого розвитку» як основа ідеології екологічної архітектури.	2
23	Творчість Вінсента Каллебаута.	2
24	Філософське підґрунтя ідеології деконструктивізму.	2
25	Творчість Даніеля Лібескінда.	2
26	Грег Лінн як представник блоб-архітектури.	2
27	Приклади інтерактивної архітектури.	2
28	Мегаструктури в Об'єднаних Арабських Еміратах	2
29	Споруди, зведені за проектами західних архітекторів в Китаї перед Олімпіадою-2008.	2
	Разом	58

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні та наочні методи навчання.

Словесні та наочні використовуються під час лекцій, наочні – при самостійній роботі.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Під час самостійної роботи застосовуються наочний метод: спостереження.

15. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на початку кожної лекції і має на мету перевірку рівня засвоєння студентами матеріалу попередньої лекції, а також шляхом опитування й оці-

нювання знань студентів під час семінарських занять. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття і доводиться студентам на першій лекції.

Модульний контроль проводиться наприкінці змістового модулю шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань.

Підсумковий контроль – екзамен.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота											Індиві- дуальні завдан- ня	Семест- ровий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
3	3	6	3	10	3	6	3	3	3	7	0	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтин- гова система оціню- вання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливіс- тю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним ви- вченням дисципліни	

Правила рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль - екзамен.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

– контрольні опитування – до 42 балів (до 3 балів за кожне: відсутність під час проведення контрольного опитування без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 1 бал, «добре» – 2 бали, «відмінно» – 3 бали);

– оцінка роботи на семінарських заняттях – до 8 балів (до 4 балів за кожне: відсутність під час проведення семінарського заняття без поважної причини або отримання оцінки «незадовільно» – 0 балів, отримання оцінки «задовільно» – 1 бал, «добре» – 2,5 бала, «відмінно» – 4 бали);

Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене

заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студентам, що пропустили заняття з поважних причин, надається можливість написати пропущені контрольні роботи без пониження оцінки або відпрацювати семінарські заняття.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Дмитренко А.Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Критика сучасних теорій архітектури» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», що навчаються за освітньо-професійними програмами «Архітектура будівель і споруд» та «Дизайн архітектурного середовища», другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. – 12 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Дмитренко А.Ю. Критика сучасних теорій архітектури: конспект лекцій / Дмитренко А.Ю. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. – 246 с.
2. Білик М.С. Архітектура та містобудівництво. Теорія і практика. Філософія і діалектика / М.С. Білик. – Тернопіль: ТОВ «Терно-Граф», 2023. – 432 с.; іл.
3. Склер Л. Проект «Ікона». Архітектура, міста і глобалізація / Леслі Склер; Пер. з англ. Олена Оксенич. – К.: Лабораторія, 2024. – 416 с.
4. Чаплинський Ю. Зрозуміти архітектуру. Від готики й бароко до модерну та еклектики / Юліан Чаплинський. – К.: Віхола, 2022. – 200 с.; іл.
5. Черкес Б.С. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть: навчальний посібник. / Черкес Б.С., Лінда С.М. – Друге видання. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 384 с.

Допоміжна

1. Style as a Reflection of Ideology of the Authorities / Maria Żychowska, Ion Sandu, Yulia Ivashko, Andrii Dmytrenko, Oleksandr Ivashko, Oksana Morklyanyk // ART INQUIRY. Recherches sur les arts. – 2022. – Vol. XXIV. – P. 274–297.
2. The Influence of Colonial Policy on the Destruction of National Cultural Identity and Ways of Overcoming Its Consequences / Y. Ivashko, A. Dmytrenko, S. Belinskyi, M. Pabich, D. Kuśnierz–Krupa, J. Kobylarczyk, L. Bednarz, H. Kuzmina, N. Kovtiukh // International Journal of Conservation Science. – 2024. – Vol. 15, Special Issue 1. – P. 31–42.
3. Липа К. Історія архітектурних стилів, великих і не дуже / Катерина Липа. – К.: Віхола, 2024. – 272 с.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка навчальної дисципліни «Критика сучасних теорій архітектури» на сайті дистанційного навчання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Режим доступу: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=1479>

2. Housing Prototypes [Electronic resource]. – Access mode: <http://housingprototypes.org/>.

3. The Architectural Review [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.architectural-review.com/>